

BENJAMIN FRA TUDELA

Rejsedagbogen i dansk oversættelse II

ved

Lola Kupczyk-Lewin

København

2 dages rejse tager det at komme til Damaskus, den store by som er centrum i Nur-el-dins imperiet, kongen af Torgamin kaldet Tyrker. Byen er smuk og udstrakt, omringet af volde, med haver, plantager, 15 mil lang på hver side, og intet område, rigere på frugt kan man se i verden. Fra bjerget Hermon falder floderne Amana og Pharpar; fordi byen er grundlagt ved bjerget Hermon. Aman flyder gennem byen, og ved brugen af aquedukter er vandet overleveret til prominente/p.47 og store mænds huse og også til gader og markedspladser.

Pharpar flyder gennem haver og plantager. Dette er stedet, hvor man tager sig af handel med alle lande. Her er en arabisk moske, kaldet Gami i Damaskus; der findes ikke en bygning magen til i hele verden, og de sagde, at det var Ben Hadats palads. Her er en væg af krystalglas - et kunstnerisk værk - med rækkefølgen af årets dage, og når solen lyser på en af dem i dagens vandring, kan man se dagens timer vandre. I paladset er der værelser bygget af guld og glas, og hvis mennesker går rundt om væggen, er de i stand til at se hinanden, skønt væggen er mellem dem. Og der er søjler belagt med guld og sølv, og marmorsøjler i alle farver, og i domhuset, er der et gigantisk hoved med gyldent overtræk af sølv, formet som en kugle med strimler af guld og sølv. Det er bygget som en stor tønd, og 2 mænd kan komme ind i det samtidig og bade på samme tid.

I paladset hænger et ribben af en gigant, og dets længde er 9 kubits og bredden 2 kubits; og de sagde, at det er Anaks, giganternes konge af datiden, og hans navn var Abramaz.

Det var indskrevet på hans gravs gravsten, hvor der også var skrevet, at han regerede/p.48 over hele verden. 3.000 jøder bor i byen, og mellem dem er rige og lærde mænd. Akademiets rektor fra landet Israel bor her, hans navn er R. Azariah og med ham er hans bror Sar Ahalom, formanden for Lovens Hus. R. Joseph den femte i Akademiet: R. Mazriach lektor, forvalter: R. Meir, kronen/den øverste/ af de lærde: R. Joseph ben Al Pilath, Akademiets søjle: R. Heman, formynder og R. Zedekiah, lægen. 100 Karaiter bor her, også Kutim, og der er fred mellem dem, men de gifter sig ikke med hinanden.

Der er en dags rejse til Galig, som er Gilead, og der er 60 Israelere her, og deres ledere er R. Zadok, R. Isaak, K. og R. Solomon. Dette er et land med vide horisonter, med strømme af vand, haver og plantager. Derfra er der en halv dags rejse til Salkat, som er gammel Salchah. Derfra er der en halv dags rejse til Baalbec, som er Baalath på Libanons marker, som Salomon byggede til Faraos datter. Paladset er bygget af store stenblokke. En sten havde en længde på 20 kubits og en bredde på 12/p.49 kubits, og der er ingen sprækker mellem stenene. Det blev sagt, at Ashmedai alene havde skabt bygningen.

Fra den højere del af byen springer en stor kilde, som flyder ind til midten af byen i en bred strøm, og langs den er der møller, haver og plantager i midten af byen.

I Tarmor /Tadmor/ i vildnisset, er der bygninger som ligner bygningerne med de store sten, som Salomon byggede. Byen Tadmor er omringet af volde; byen er placeret i ørkenen, langt fra beboede steder, og er 4 dages rejse fra den tidligere omtalte Ballath. Og i Tarmod er der omkring 2.000 jøder. De er stadig i krig og kæmper med kristne og arabere, som er under ledelse af Nur-ed-din, kongen, og de hjælper deres naboer, Ishmaeliterne. Deres ledere er R. Isaak Hajvani, R. Nathan og R. Uziel.

Fra Baalbec til Katjaten, som er Kirjathim er der en halv dags afstand; der bor ingen jøder, med undtagelse af en farver. Derfra er der en dags rejse til Emesa, som er en Zamaritansk by, hvor der bor omkring 20 jøder. Herfra er der en dags rejse til Hamah, som er Hamath. Den ligger ved floden Jabbok, nedenfor Libanon Bjerget. Fra et stykke tid siden havde der været et stort jordskælv i byen og 25.000 sjæle forsvandt på een dag/p.50 og derimellem 200 jøder, men 70 blev reddet. Deres ledere er R. Eli Hacoheh, og Sheik Abu Galib og Mukhtar. Herfra er der en halv dags rejse til Sheizar, som er Hazor, og derfra er der 3 parasanger til Dimin /Latmin/.

Herfra er der 2 dages rejse til Haleb/Aleppo/ eller Agram-Zoma, som er Nur-ed-dins kongeby. I midten af byen er hans palads kranset af en meget høj vold. Dette er et meget stort sted. Der er ingen kilder eller nogen strømme, men beboerne drikker regnvand; alle har cisterner i deres huse. Byen har 5.000 jødiske beboere og deres ledere er R. Moses el Konstantin og R. Seth. Herfra er der 2 dages rejse til Balis, som er Pethor ved Eufrat floden, og der står stadig et lille Balaams tårn, som han byggede for at tælle dagens timer. Her bor omkring 10 jøder. Herfra er der en halv dags rejse til Kalat Jabar, som er Selah i det vilde land, efterladt til araberne da Torgamin/Tyrker/ erobrede deres land/p.51 og tvang dem til at flytte ud i vildnisset. Her bor omkring 2.000 jøder, og deres ledere er R. Zedekiah, R. Ghiya og R. Salaomon.

Herfra er der en dags rejse til Rakka eller Salchah, som er afgrænsningen af landet Shinar, og som deler Torgamin landet fra dette kongerige. Der bor 700 jøder og dres ledere er R. Zakkai og R. Nedib, som er blind, og R. Joseph. Der er en synagoge, bygget af Ezra, da han vandrede fra Babylon til Jerusalem. I 2 dages afstand ligger den gamle Harran, hvor der bor 20 jøder. Her er en anden synagoge, bygget af Ezra, og på stedet står Terahs og Abrahams søns hus. Der er ingen andre bygninger, og muslimerne hilser og respekterer stedet og kommer her for at bede.

Derfra er der 2 dages rejse til Ras-el Ain; herfra flyder floden El Khabur - den gamle Habor, som flyder gennem Media, og falder i floden Gozan. Her er 200 jøder. Herfra er der 2 dages rejse til Geziret Ibn Omar, som er omringet af floden/p.52 Hiddekel/Tigris/, ved foden af Ararat bjerget.

Dette er i en afstand af 4 mil fra stedet, hvor Noah's Ark hvilede, men Omar ben al Khataab tog arken fra bjerget og byggede den om til en moskø for muslimer. I nærheden af arken står stadig Ezras synagoge, og den niende Ab kommer jøder fra byen til stedet for at bede. I byen Geziret Omar er der 4.000 jøder, og deres ledere er R. Mubehar, R. Joseph og R. Chiya.

Herfra er der 2 dages rejse til Mosul, som er Assur-den Store, og her bor 7.000 jøder, og deres ledere er R. Zakkai, prinsen af Davids slægt, og R. Joseph - efternavnet er Burhanal-mulk, -kongens Sid-ed-din astronomer, Nur-ed-din, kongen af Damakus', bror. Mossul er en grænseby til landet Persien. Byen ... meget stor og gammel ved floden Hiddekel/Tigris/, og er forenet med Nineveh, navnet betyder bro. Neneveh er i ruiner, men mellem ruinerne er der landsbyer og bosteder, og byens dimension er afgrænset af volde, som i længden når

40 parasanger til byen Ibril. /p.53 Byen Nineveh ligger ved floden Hiddekel. I byen Assur-/Mosul/ er Obadias synagoge bygget af Jonah; også synagogen af Nahum Elkoshiten.

Herfra er afstanden 3 dages rejse til Rahbah, som ligger ved floden Eufrat. Her er omkring 2.000 jøder, og deres ledere er R. Hezekiah, R. Tahor og R. Isaak. Byen er smuk og er en stor fæstning kranset af haver og plantager.

Derfra er der en dags rejse til Karkisya, som er Karkemish, ved floden Eufrat. Her er omkring 500 jøder, og deres ledere er R. Isaak og R. Elhanan. Herfra er der 2 dages rejse til El-Anbar, som er Pumbeditta i Nehardea. Her er 3.000 jøder, og mellem dem er lærde mænd, og deres ledere er overrabiner R. Chen, R. Moses og R. Jehoiakim. Her er også grave for R. Jehuda og Samuel, og foran deres grave (for hver af dem) er der synagoger, som de byggede på deres tid. Her er også grave for Ristanai prinsen, formand i eksil og Nathans og Rab Nachman Papas søn./p.54.

Derfra tager det 5 dage til Hadara, hvor der bor ca. 15.000 jøder, og deres ledere er R. Zaken, R. Jehosef og R. Nathanel.

Herfra er der 2 dage til Okbara, byen som kongen Jeconiah byggede, hvor der bor omkring 10.000 jøder, og deres ledere er R. Chanan, R. Jabin og R. Ishmael.

Herfra er der 3 dages rejse til Bagdad, en stor by og kongesæde for Kalif Emir Al Muminin al Abbasi fra Mohameds familie. Han er overhovede for den muslimske religion, og alle islamiske konger er lydige overfor ham; han har den samme position, som paven har hos de kristne. Han ejer et palads i Bagdad, som strækker sig over tre mil; i dette område er der en stor park med alle slags frugttræer og andre slags træer og alle arter af dyr. Alt dette er omringet af en vold, og i parken er der en sø, og dens vand kommer fra Hiddekel floden. Når kongen ønsker adspredelse og at glæde sig og feste, samler hans tjenere alle slags fugle og fisk, og han går til sit palads med sine rådgivere og prinser. Der holder den store konge Al-Abassi Kaliph/Hafiz/p.55 hof, og han er venlig stemt overfor Israel, og mange Israelere er hans tjenere; han magter alle sprog og er dygtig i Israels lov. Han læser og skriver det hellige sprog/hebraisk/. Han vil ikke forhandle med noget somhelst, medmindre han havde det i egen hånd. Han laver hylstre, til hvilke han vedlægger sit segl; hans hofmænd sælger dem, og de store i landet køber dem, og fortjenesten udvider hans forsyninger. Han er ægte og trofast, og han taler fred med alle mennesker. Muslimerne ser ham kun en gang om året. Pilgrimmene, som kommer fra fjerne lande for at valfarte til Mekka, som er i landet El-Jemen, frygter at se hans ansigt, og de samles foran pladsen råbende »O Herre - Islams lys og berømmelse af vores love, vis os dit ansigt-billede«. Men han tog ikke hensyn til deres ord. Men prinser, som beder foran ham, siger til ham, »Vor Herre, giv den ro og fred, de er kommet fra fjerne lande, og ønsker voldsomt at dvæle i skyggen af Deres nåde«, og derefter stod han op og lod et klæde glide ned fra vinduet;/p.56 pilgrimmene kom og kyssede det, og en prins mellem dem sagde - »gå videre i fred, fordi jeres herre og leder af Islam gav jer freden«. De respekterer ham som Mohammed, og de går til deres huse opmuntret af hilsenen, som prinsen nådigt gav dem, og glade i hjertet fordi de havde kysset hans klæde.

Hver af hans brødre og medlemmer af hans familie har en bolig i hans palads, men de er alle i lænker, bundet til jernstole, og vogtere er placeret rundt om deres huse, så de ikke gør oprør imod den herskende kalif. En gang skete det for hans forgænger, at hans brødre stod op imod ham og udnævnte en af dem selv til kalif; derefter dekreterede man, at alle medlemmer af hans familie skal være lænket, så de ikke kunne stå op imod en regerende kalif. Hver af dem bor i et palads i stor rigdom, og de ejer landsbyer og byer, og deres forvaltere bringer dem tribut, og de drikker og fejrer hver dag i deres liv. Kaliffens palads består af store marmorbygninger og søjler af guld og sølv, og basrelief/p.57 på sjældne sten,

indmuret i volde. I kaliffens palads befinder der sig store rigdomme og tårne fulde af guld, silke og sjældne stene. Han forlader ikke sit palads, med undtagelse af en gang om året, til festen, som muslimerne kalder El-id-bed Ramazan, og de kommer fra fjerne lande på den dag, hvor man kan se ham. Han rider på et muldyr og er klædt i en kongelig dragt af guld og sølv og fint linned; på hans hoved er en turban smykket med værdifulde sten, og over turbanen er et sort sjal som et tegn på hans beskedenhed, et symbol på at al berømmelse vil være dækket af mørke på dødens dag. Han er ledsaget af islams berømte i fine klæder ridende på heste, prinser fra Arabia og Togarma, prinser og Baylam fra landet Tibet, som er 3 måneders rejse væk, og vest for det ligger Samarkand. Han rider fra sit palads til den store moske for islam, som står ved Basrah Porten. Langs gaden er der en vold dækket med silke og purpur, og indbyggerne hilser ham med alle mulige sange og med dyb glæde, de danser foran denne store konge, som er titulær kalif. De hilser ham med/p.58 udråb og siger »Fred over dem, vores herre og konge, og lys over islam«. Han kysser sit klæde og strækker dragten frem, og på den måde hilser han dem.

Så rider han til moskeens plads, åbner en prædikestol af træ og forklarer dem deres love. Derefter står de lærde i islam op og beder foran ham og beskriver hans storhed og hans nåde, hvad alle bekræfter. Derefter velsigner han dem, og de bringer ham en kamel, som han slagter, og dette er deres påskeoffer. Han giver den til sine prinser, og de deler den til alle, så alle kan prøve offeret, givet af deres hellige konge; og alle er glade. Bagefter forlader han moskeen og går tilbage, alene, til sit palads på vejen langs floden Hiddekel, og de store i islam ledsager ham i skibe på floden, til han går ind i sit palads. Han går ikke den samme vej tilbage; vejen, som han tager ved flodens strande, er bevogtet hele året, for at ingen mand skal gå i hans spor. Han forlader ikke paladset før næste år. Han er en venlig mand./p.59.

Han byggede et sygehus på den anden side af floden, på stranden af en gren af Eufkrat, hvor den grænser til byen, sygehuset bestod af grupper af huse til indkvartering for fattige syge, som kommer for at blive helbredt. Her er omkring 60 magasiner, som bliver forsynet med medicin fra kaliffens hus og med alt, som de måtte behøve. Enhver syg, som kommer, bliver indskrevet og behandlet på kaliffens bekostning. Her er en bygning, der bærer navnet Dar-al-Maristan, hvor de tager sig af demente, som er blevet syge i byerne under sommerens hede, og de binder hver af dem til en jernstol, til deres fornuft kommer tilbage i vintertiden. Når de bliver her, er de forsynet med mad fra kaliffens hus, og når deres fornuft er genoprettet, er de fri, og de går alle til deres huse og boliger. Der bliver givet penge til dem, som var i indkvarteringshusene, og de går tilbage til deres boliger. Kaliffens forvaltere undersøger og forsker hver måned i, hvordan patienterne havde genvundet deres fornuft og i hvilket tilstand de er hjemsendt. Alt dette gjorde kaliffen ud fra godgørenhed for dem, som er kommet til Bagdad, enten de var syge eller sindssyge. Kaliffen er en retfærdig og redelig mand, og alt hans virke er godt.

I Bagdad er der omkring 40.000 jøder,/p.60 og de trives i sikkerhed, velfærd og respekt ved den store kalif, og mellem dem er store vismænd, Akademiets rektorer, fordybet i studier af loven. I byen er der 10 akademier. Det store akademi's rektor er overrabiner R. Samuel, Elis søn. Han er rektor af Gaon Jakobs Akademi. Han er en Levi og tegner sin afstamning fra Moses, vores lærer. Rektor for det andet akademi er R. Hanania, hans bror, Leviters formynder; R. Daniel er rektor for det tredje akademi. R. Eliaazar - den lærde - er rektor for det 4. akademi, og R. Elazar, søn af Zemach, er lektor for akademiets love, og han fører sin afstamning tilbage til profeten Samuel - Korahiten. Han og hans brødre ved, hvordan sangere sang melodier på Tempellets tid. Han er rektor for det 5. akademi.R. Hisdai

akademiets berømmelse er den 6. rektor. R. Hagai er rektor for det 7. akademi, R. Ezra er rektor for det 8. akademi. R. Abraham, kaldet Abu Tahir, er rektor for det 9. akademi. R. Zakkai, sønnen af Bostani-prinsen, er rektor for det 10. akademi./p.61 Disse er de 10 Batlanim, og de engagerer sig ikke til andet arbejde, kun til kommunal administration; og hver dag i ugen bedømmer de jøderne, deres landsmænd, med undtagelse af den anden dag i ugen, hvor de kommer til overrabiner Samuel, rektor af Jeshiva Gaon/Jakob/ som i forbindelse med de andre Batlanim bedømmer alt det, som skete før, og lederen over dem alle er Daniel-Histais søn, som er tituleret »Vores Herre og Formand af Israelere i eksil«. Hans afstamning går tilbage så langt som til Daniel, Kongen af Israel. Jøderne kalder ham »Vor Herre Formand for eksil«, og muslimerne kalder ham »Saidna ben Daoud«, og alle er valgt med beføjelser over alle israelske menigheder, der er underlagt Emiren al Muminin, Herren over Islam.

Dette påvirkede Mohammeds opmærksomhed, og også hans efterkommeres, og han gav ham et segl som en bekræftelse af hans beføjelser over alle menigheder, som er under hans herredømme, og befalede, at hver eneste, muslim eller jøde, og også andre nationer i hans øvrighed, skal stå op foran ham/exiliarhen/ og bukke for ham, og hvis en gav afslag på at stå op, skulle han piskes./p.62

Og hver femte dag, når han gik for at besøge den store kalif, ledsagede ryttere, indfødte og også jøder ham, og herolde meldte ham på forhånd, »Tag af vejen foran vores herre, Davids søn, såsom tilhører ham« - de arabiske ord var - »Amilu tarik la Saidne ben Daud«. Han er ophøjet på hesten og er klædt i broderet silke med en stor turban på hovedet, og fra turbanen hang et langt hvidt sjal pyntet med en kæde, - over den er Mohammeds monogram indridset. Så kommer han frem for kaliffen, kysser hans hånd, og kaliffen hæver ham op og sætter ham i tronen, som Mohammed beordrede sendt frem til ham, og alle muslimer, prinser som er til stede hos kaliffen, står op foran ham. Og lederen af eksil sidder på tronen foran kaliffen, tilfreds med Mohammeds ordre, som viste virkningen af, hvad der er skrevet i loven - »Sceptret skal ikke fjernes fra Judah også en lovgiver fra hans fødder, indtil han kommer til Shiloh: og til ham skal folkets forsamling være«. Lederens magt i eksil omfatter alle kommuner i Shinar, Persien, Khurasan og Sheba, som er El-Jemen, og Diyar Kalach/Bekkr/ og Aram Naharaim landet/Mesopotamien/, og alle de, der bor i Ararat bjerget og i Alans land, som er et land omringet af bjerge, og som ikke har en munding, med undtagelse af jernporten som Aleksander den Store byggede, hvilken senere blev ødelagt. Her bor folket kaldet Alani. Hans autoritet rækker over Sibirien og kommuner i Torgamin landet ved Asveh bjerget og landet Gurgan. Indbyggerne i landet hedder Gorganim og bor ved floden Gihon, og der er de girgashitter, som går i de kristnes spor. Videre kommer man til Samarkands porte, Tibet og Indien. Eksillederen respekterer alle og giver deres kommuner/p.63 lov og magt til at vælge deres rabbinere og præster, som kommer til ham og bliver indviet, og for at deres ledere kan få autoritet. De bringer ham gaver fra jorden. Han besidder herberger, værtshuse, haver og plantager i Babylon og store landområder, som han arvede fra sin fader, og ingen kan tage dem fra ham med magt eller vold. Han har reguleret indkomster fra værtshuse, fra jøder, fra markeder, fra købmænd, foruden fra det, som er givet til ham fra forpagtet land. Manden er meget rig og vidende i Skrifter, også i Talmud, og flere Israelere spiser hver dag ved hans bord.

For sit embede indbetaler eksilens leder store penge til kaliffen, prinser og ministre. På dage, hvor kaliffen deltager i ceremonien for at bekræfte hans autoritet, kører han i en anden kongelig karet og bliver ledsaget fra kaliffens palads til sit eget hus med trommer og

fløjter. Exiliarhen udnævner akademiets rektorer ved at lægge sin hånd på deres hoveder, og dette bekræfter dem i deres stillinger. Jøder i byen er vismænd og meget rige./p.64

I Bagdad er der 28 jødiske synagoger, beliggende enten i byen selv eller i Al-Karkh, på den anden side af Tigris: floden deler metropolen i to dele. Eksilens leders store synagoge har marmorsøjler i 5 forskellige farver, dækket med sølv og guld, og på søjler er der med gyldne bogstaver vers fra psalmer; og foran Arken er der omkring 10 marmortrin; på det øverste trin er Eksillederens stol og også stole til prinser af kong Davids Hus. Byen Bagdad er 20 mil i omkreds, i et land af palmer, haver og plantager, og lignende er ikke at finde i hele landet Shinar. Folk kommer her med varer fra alle lande. Lærde mænd lever her, filosoffer, som kender metoder i viden, og tryllekunstnere, eksperter i alle former for trylleri.

Herfra er der 2 dages rejse til Gazigan, som kaldes Resen. Byen er stor, og her er omkring 5.000 jøder. I midten er Rabbahs synagogen, som er meget stor. Han er begravet nær synagogen, og under hans gravsten er der en grotte, hvor hans 12 elever er begravet.

Videre er der een dags rejse/p.65 til Babylon, som er Babek den gamle. Dens ruiner ligger på et område, som er 3 mil stort. Nebukanesers palads kan man stadigvæk se der, men folk er bange for at gå ind på grund af slanger og skorpioner. Lige ved, omtrent en mil derfra, bor 3.000 Israelere, som beder i synagogen i Daniels pavillon, den gamle som blev bygget af Daniel. Den er bygget af sten og teglsten. Mellem synagogen og Nebukanesers palads er der en fabriksovn, i hvilken Hananiah, Mishoel og Azariah var smidt, og delene af det ligger stadig i dalen, kendt af alle.

Herfra er der 5 parasanger til Hillah, hvor der er 10.000 Israelere og 4 synagoger; R. Meirs, som er begravet foran den; Mar Keshisha synagoge, hvor han ligger begravet foran; også Rab Zeiris, sønnen af Chamas, synagoge og synagogen af R. Mari; jøder beder der hver dag.

Herfra er der 4 mil til Babels Tårn. Generationers sprog - som byggede Tårnet af mursten, kaldet agur, - forvirredes. Længden af fundamentet er omkring 2 mil, og tårnets bredde er omkring 40 kubits, og højden over fundamentet er/p.66 200 kubits. I en afstand af hver 10. kubit er der en hældning, som går rundt om tårnet, på hvilken kan man nå toppen. Derfra - så længe udsigten er horisontal - kan man se så langt som 20 mil. Der faldt ild fra himlen, lyn i midten af tårnet og delte det til fundamentet.

Der er en halv dag til Kaphri, hvor der er omkring 200 jøder. Her er en synagoge af R. Isaak Napcha, som er begravet foran den. Herfra er der tre parasanger til Ezekiels, profetens, synagoge, velsignet være hans minde, som er ved Eufratfloden. På synagogens forside er der 60 små tårne, og mellem hvert af dem er en mindre synagoge, og synagogens indre er Arken, og bag synagogen er Ezekiels gravsten. Den er kranset af en stor kuppel - den har en meget smuk struktur. For længe siden byggede Kong Jeconiah, kongen af Judah og de 35.000 jøder, som kom med ham, da Evil-merodah bortførte ham fra fængslet, synagogen. Denne plads er ved floden Chebar på den ene side, og på den anden er floden Eufrat, og navnet Jeconias og de andre, som kom med ham, er indgraveret på muren: Jeconiahs navn på toppen, og Ezekiels ved fundamentet. Pladsen er holdt hellig hos Israelere, som et mindre sanctuarium til idag, og folk kommer her langt fra for at bede fra nytår til Yom Kipur. Israelere havde en stor glæde ved de lejligheder. Der kom også ledere i eksil og akademiets rektorer fra Bagdad. Deres lejr indtager et område på omkring 2 mil, og også arabiske købmænd kom gerne der. En stor forsamling, som et marked, fandt sted der hvor Fara er, og de tager Lovens rulle, skrevet på pergament af Ezekiël profeten, og læste i den i Yom Kipur. En lampe brænder dag og nat over Ezekiels gravsten; lyset til den

er taget brændende på dagen, hvor han selv tændte den, og de fornyer stadig vægen, og de passer på, at der altid er olie i lampen. Et stort hus tilhørende sanctuariet er fuldt med bøger, og nogle af dem er fra det første Tempels tid. Og de, som ikke har sønner, ofrer bøger til huset, så de kan bruges der. Jøder, som kommer fra Persien og Media for at bede, giver penge, som deres landsmænd ofrede til Ezekiels profetens synagoge. Synagogen ejer ejendomme, land og landsbyer, som tilhørte kong Jeconiah, og da Mohammed kom, bekræftede han Ezekiels synagogens rettigheder. Noble muslimer kom også her for at bede;/p.68 så stor er deres kærlighed til profeten Ezekiel; og de kalder stedet Bar/Dar-/Melicha/Skønhedens Hus/. Alle arabere kommer her for at bede.

I en halv mils afstand fra synagogen er gravstene for Hananiah, Mishael og Azariah, og over deres sanctuarier er der store kupler; og endog i urolige tider har ingen mand villet driste sig til at røre muslimer og jødiske tjenere, som er til stede ved Ezekiels gravsten.

Herfra er der 3 mil til byen Kotsanath, hvor der er 300 jøder. Her er gravstene for Rab. Papa, Rab. Huna, Joseph Sinai og Rab. Joseph ben Hama, og foran hver af dem er der en synagoge, hvor Israelere beder hver dag. Herfra er der 3 parasanger til Ain-Siphta, hvor profeten Nahum Elkoshitens gravsten står. Herfra er der en dags rejse til Kefar Al-Keram, hvor der er gravstene for Rab. Hisdai, R. Azariah, R. Akiba og R. Rosa. Herfra er der en halv dags rejse til en landsby i ørkenen, hvor R. David og Jehuda ligger begravet ligesom Abaji, R.Kurdiah, Rab. Sechora og Rab. Ada. Derfra er der en dags rejse til floden Raga, hvor /p.69 der er gravsten for kongen Zedekiah. Over den er der en stor kuppel. Herfra er der en dags rejse til byen Kurfa, hvor der er gravsten for kong Jekoniah. Over den er der en stor struktur, og foran den er der en synagoge. Her er omkring 7.000 jøder. På den plads er der en stor moske, som muslimerne byggede, fordi Ali ben Abu Talib, Mohameds svigersøn, ligger begravet her, og her kommer muslimer ...

Herfra er der en halv dag til Sura, som er Mata Mehasya, hvor eksilledere og Akademiets leder tidligere boede. Her er grave af R. Sherira og af R. Hai, hans søns, velsignet være hans minde, også af R. Saadia Al-Fiumi samt Rab. Samuel sønnen af Hofni Hacohen, og også Zephaniah søn af Kushi, sønnen af Gedaliah, profeten, og prinsen af Davids Hus samt akademiets ledere, som levede her før ødelæggelsen af byen.

Herfra er der 2 dages rejse til Shafjathib. Her er den synagoge, som Israelere byggede af jorden fra Jerusalem og dens stene, og de kaldte det Shafjathib, som er Nehardea byen.

Herfra er der en halv dags rejse til El-Anbar, som er Pumpedita i Nehardea. Omkring 3.000 jøder bor dér her. Byen ligger ved floden Eufrat. Her er en synagoge for Rab. og Samuel og deres forsknings hus, og foran den er deres grave.

Herfra er der 5 dages rejse til Hillah. Fra stedet er der 21 dages rejse og vejen går gennem ørkenen til Sabas land, som kaldes/p.70 El-Yemen - det ligger ved siden af landet Shinar, og det er i nordlig retning.

Her bor jøder kaldet Kheibar, mænd fra Teima. Og Teima er sædet for deres regering, hvor R. Hannan Nasi hersker over dem. Byen er stor og dens udstrækning er 16 dages rejser. Byen er omringet af bjerge - nordens bjerge. Jøder ejer flere store fæstninger. Indbyggernes åg er ikke over dem. De går ind for røveri, og for at røve bytte fra fjerne lande fælles med araberne, deres naboer og forbundsfæller. Disse arabere bor i telte, og ørkenen er deres hjem. De ejer ikke huse, og de går ind for røveri - og også for at fange slaver i landene Shinar og El-Yemen. Alle naboer til disse jøder frygter dem. Mellem dem er gifte mænd og ejere af kvæg; deres land er udstrakt, og der er mellem dem lærde og kloge mænd. De giver de lærde tiende fra alt, hvad de ejer; til dem, som sidder i studiehuse og også til fattige Israelere, og til de ensomme, som er de, der begræder Zion og Jerusalem,

og som ikke spiser kød eller drikker vin og er klædt i /p.71 sort. De bor i grotter eller i underjordiske huse og faster alle ugens dage med undtagelse af sabbat og helligdage og bønfaller Den barmhjertige Fader den Eneste Hellige En, velsignet være Han, på vegne af alle Israelere i eksil, beder for at Gud vil have medlidenhed med dem og med alle jøder, mennesker i Teima, i hans store navn, også over den store by Teima, hvori der bor 100.000 jøder. På de steder lever Salomon-prinsen, bror til Hanan-prinsen; og landet ejes af de to brødre, som er fra Davids sæd, de har deres stamtavle nedskreven. De henvender sig med flere spørgsmål til lederen af eksil - deres slægtning i Bagdad - og de faster 40 dage om året, fordi de er jøder i eksil.

Der er omkring 40 store byer og over 200 større og mindre landsbyer. Hovedbyen er Tanai, og i alle distrikterne er der ca. 300.000 jøder. Byen Tanai er sikkert befæstet, og i midten af den sover og høster mennesker. Den er udstrakt - over 15 mil. Her er prinsen, kaldet Salmons, palads. Og i Taina bor Hana prinsen, hans bror. Det er en pragtfuld by med haver/p.72 og plantager. Og Tilmas er ligeledes en stor by, der bor omkring 100.000 jøder. Byen er godt befæstet og ligger mellem 2 bjerge. Der er vise, fornuftige og rige mænd mellem indbyggerne. Fra Tilmas til Kheibar er der 3 dages rejse. Folk siger, at mænd i Kheibar tilhører Reuben, Gad og Manasse slægterne, som Salmanazar, Asyriens konge bortførte hertil som slaver. De byggede stærkt befæstede byer og førte krige mod alle andre kongeriger. Intet menneske kan hurtigt nå deres territorium, fordi det er en march på 18 dages rejse gennem ørkenen, som er ganske uden beboere, derfor kan ingen nå til deres land.

Kheibar er en meget stor by med 50.000 jøder. Der er lærde mænd og store krigere, som fører krig med Shinears mænd og landet i norden, og også med store slægter fra grænselandet El-Yemen, som er i nærheden af dem, og dette land ligger ved enden af Indien.

Tilbage til deres land er rejsen på 25 dage ad floden Viræ, som ligger i landet El-Yemen, hvor der bor omkring 3.000 jøder/p.73 og mellem dem er flere rabbinere og dayanim.

Derfra er der 5 dage til Basra/Bassorah/, som ligger ved floden Tigris. Her er der 10.000 jøder, og mellem dem er lærde og flere rige mænd. Derfra er der 5 dages rejse til floden Samara, som er grænsen til Persien. 1.500 jøder lever i nærheden af Ezras - præsten - grav; han kom tilbage fra Jerusalem til kongen Antarkses og døde her. Foran graven er der en stor synagoge. Ved siden af synagogen byggede muslimer et bede-hus som udtryk for deres store kærlighed og respekt for ham, og de kunne lide jøder på grund af det. Og muslimerne kom her for at bede. Derfra er der 4 dage til Khuzistan, som er Elam. Denne provins er ikke fuldt beboet, da en del af provinsen ligger øde hen. I midten af dens ruiner ligger Shushan/Susa/ hovedby ved siden af kong Ahasverus palads. Her er resterne af en udstrakt struktur af en stor antikvitet. I byen er der omkring 7.000 jøder og 14 synagoger./p.74

Foran en synaoge er Daniels grav, velsignet være hans minde. Floden Tigris deler byen, en bro forener begge dele. På den side, hvor jøderne bor, er Daniels grav. Her er markedspladser indeholdende store varemagasiner, på hvilke jøder er blevet rige. På den anden side af broen var de fattige, fordi de ikke havde markedspladser, ingen købmænd, kun haver og plantager, og de blev misundelige og sagde - »Hele velstanden, som glæder dem, der bor på den anden side, tilhører Daniel-profeten - fortjenester, der ligger begravet der«. Så de fattige bad dem, der boede på den anden side, om at anbringe Daniels grav i deres midte, men de andre ville ikke. Så krigen brød ud mellem dem, og den varede flere dage, og

ingen af dem er gået videre - eller kommet med et kompromis i den store strid mellem dem. I det lange løb blev begge parter trætte af omstændighederne og tog en klog beslutning - man enedes nemlig om, at Daniels kiste måtte føres først et år til den første side og derefter et år til den anden side. Dette gjorde de, og begge sider blev rige. Senere kom Singar Shahben Shah, hersker af kongeriget Persien, der havde 45 konger under sit herredømme, til stedet/p.75.

Han kaldtes Sultan-al-Fars- al Khabir på arabisk/Almægtige Hersker over Persien/, og han er den, som regerede fra Samara floden til byen Samarkand, indtil floden Gozan, og byen Media og Chatton bjerget. Han herskede også over Tibet, som i deres skove finder dyr, fra hvilke man kan få moskus. Hans imperies udstrækning er en rejse på 4 måneder. Da den store feltherre Sinjar, Persiens konge, så, at de tog Daniels kiste fra den ene side af floden til den anden, og at mængden af jøder, muslimer og indfødte og flere folk fra landet krydsede broen, spurgte han, hvad årsagen var til den stadige vandring, og de fortalte ham grunden. Han sagde: »Dette er ikke for at være nederdrægtig imod Daniel - profeten, men jeg befaler dem at måle broen fra begge sider og at tage Daniels kiste og lægge den i en anden krystal kiste, så at tre kister er synlige i krystal; og hænge den på broens midte i en jernkæde; på den plads skal de bygge en synagoge, for at alle de, som kommer, kan se, at hvem som helst kan bede der, jøder eller indbyggere, som ønsker det«. Og til dags dato er kisten taget fra broen./76 Kongen befalede endvidere af respekt for Daniel, at ingen fisker må fiske i området en mil neden for broen og en mil oven for den.

Derfra er der tre dages rejse til Rudbar, hvor der er omkring 2.000 Israelere, og mellem dem er lærde og rige mænd. Men jøderne er under stor pression. Derfra er der 2 dages rejse til Nihavand, hvor der er 4.000 Israelere. Herfra er der 4 dages rejse til Myulahid. Her bor der folk, som ikke er troende muslimer, men lever i de høje bjerge, og tror på Den Gamle Mand i landet Hashishim. Og mellem dem er der 4 Israeliske kommuner, som gik sammen med dem i krig. De er ikke underlagt Persiens konges magt, men bor i de høje bjerge og kommer ned fra disse bjerge for at plyndre og fange slaver, og de kommer altid tilbage, thi ingen kan overmande dem. Der er lærde mænd mellem jøderne i deres land. Disse jøder er under autoriteten af eksil lederen i Babylon. Herfra er der 5 dages rejse til Amadia/p.77, hvor der er omkring 25.000 Israelere. Denne er den første af disse kommuner, som ligger i Chafton bjerget, hvor der er flere end 100 jødiske kommuner. Her begynder Media landet. Disse jøder tilhører det første eksil, som kong Shalmanazar bortførte; og de taler sproget, i hvilket Targum er skrevet. Mellem dem er lærde mænd. Kommunerne rækker fra provinsen Gilan, 25 dages afstand til grænsen til kongeriget Persien. De er underlagt Persiens konge, og han trækker tribut fra dem gennem sine amter, og skatten er hvert år ifølge en skatliste en guld amir, som er det sammen som en 1 og 1/4 maravedi. Denne skat skal betales af alle mænd i landet Islam, som er over 15 år.

For 10 år siden dukkede en mand ved navn David Alro'i op i byen Amadia. Han studerede hos Exiliarch Hasdai og hos akademiets forstander, Gaon Jacob i Bagdad. Han havde dygtiggjort sig i de israelske love, Halacha, i Talmud og i hele Islams visdom. Ligeledes i verdslige skrifter, magi og profeter.

/p.78 Han satte sig for at anstifte et oprør mod kongen af Persien og samlede de jøder, der boede i Chaftans bjerge/ den nuværende grænse til Aserbedjan/ og drog ud for at kæmpe mod alle folkeslag og marchere frem og befri Jerusalem. Og han fremlagde falske vidnesbyrd om missionen og miraklerne og sagde: »Velsignet være Gud, som sendte mig for at befri Jerusalem og befri Jer af fremmed åg«. Og jøderne troede ham og kaldte ham Messias.

Da kongen af Persien hørte dette, sendte han bud efter ham for at tale med ham. Alro'i kom uden frygt, og under audiensen spurgte kongen: »Er du jødernes konge?« Og han svarede: »Det er jeg«. Da blev kongen rasende og gav ordre til at sætte Alro'i i fængsel, det fængsel i Tabaristan, som ligger ved Gosanfloden, hvor fangerne er indespærrede på livstid. Tre dage senere, mens kongen drøftede det jødiske oprør med sine ministre, stod David pludselig foran dem. Han var flygtet fra fængslet uden hjælp udefra.

/p.79 Og da kongen spurgte ham: »Hvem har givet dig adgang her, og hvem har befriet dig?«, svarede han: »Min viden, mine kundskaber, og fordi jeg ikke er bange for dig og dine tjenere!« Kongen gav ordre til at fange ham, men tjenerne sagde, at de kunne høre ham, men ikke se ham.

Kongen og hans ministre beundrede hans lærdom, og David sagde til kongen, at nu ville han gå. Og kongen og hans ministre fulgte efter ham til flodbredden.

Alro'i tog sin kappe af, bredte den ud over vandet og gik over floden. Da tjenerne og kongen så, at han krydsede floden, forsøgte de at nå ham i små både for at bringe ham tilbage. Men det var umuligt, og de sagde: »Der findes ingen magiker af hans lige i hele verden«.

Samme dag gennemførte han 10 dages rejse til Amadia i den usynlige »Guds« navn, og han fortalte jøderne alt, hvad der var hændt ham, og de blev forbløffede over hans kunnen. Efter disse tildragelser sendte kongen af Persien en opfordring til muslimernes kalif i Bagdad, Emir Al-Muminin, til lederen af/p.80 de troende jøder i eksil og akademiets forstander, Gaon Jakob, om at overtale Alro'i til ikke at gennemføre sine planer. Og han truede med at dræbe alle jøder i sit rige.

Derfor var alle forsamlinger i Perien i stor fare. Lederen af alle eksiljøder og akademiforstanderen, Gaon Jakob, sendte et budskab til Alro'i med dette indhold: »Frelsens tid er endnu ikke inde. Vi har ikke fået et tegn, og derfor skal mennesket ikke bruge vold. Nu siger vi til dig, at du ikke skal fuldføre dine planer, ellers vil du blive udstødt af hele Israel.« Og dette sendte de til fyrsten Zakkai i Asurs land/Mosul/ og til R. Joseph Burhanal-mulk-astronomen, for at de skulle sende det til Alro'i og befale og advare ham, men han ville ikke godkende det.

/p.81 Men Torgamins /Tyrkiet/ kongen Sin-ed-din, som var perserkongens vasal, sendte 10.000 guldmønter til David Alro'is svigerfar og bestak ham hemmeligt til at dræbe David Alro'i. Således blev der intet af hans planer. Nu vendte perserkongen sig mod de jøder, som boede i bjergene /Kurdistan/. Og de sendte bud til lederen af eksiljøderne for at han skulle hjælpe dem og formilde kongen. Kongen opgav sine trusler, efter at jøderne havde givet ham 100 talenter i guld, og så var der igen fred i landet.

Fra disse bjerge er der 20 dages rejse til Hamadan, som er en stor by i Media, hvor der er 30.000 Israelere. Foran en synagoge ligger Mordechai og Esther begravet./p.82

Fra Hamadan tager det 4 dage at komme til Tabaristan ved floden Gozan. Nogle 4 tusinde jøder bor der. Herfra er der 7 dage til Ispahan, en stor by som er kongens residens. Byen er udstrakt over 20 mil, og der bor omkring 15.000 Israelere her. Overrabiner Rabbi, er Sar Shalom, han er blevet udnævnt af eksillederen til at lede og udøve jurisdiktion over alle rabbinere i Persiens kongerige. 4 dage videre kommer man til Shiraz, som er Faris by. 10.000 jøder bor der her. Herfra er der 7 dage til Ghaznah, den store by ved floden Gozan, hvor der er omkring 80.000 Israelere. Byen er af stor betydning; folk fra alle lande og talende alle sprog kommer her med deres varer. Landet er udstrakt.

Herfra er der 5 dage til Samarkand, som er en stor by ved Persiens grænse. I byen lever omkring 50.000 Israelere, og R. Obadiah-prinsen er udnævnt til deres leder. Mellem dem er lærde og meget rige mænd.

Herfra er der 4 dage til Tibet, landet i hvis skove der fandtes moskus./p.83

Herfra tager det 28 dage at nå til Naisabur bjerget, ved floden Gozan. Her er der mænd fra Israel i Persien, som siger, at i Najsabur bjerget bor der 4 af Israels stammer - nemlig slægten Dan, slægten Asher, slægten Zebulon og slægten Naphtalei - den var indføjet i den første Shalmanesers eksil, Asyriens konge, og det er skrevet/2 Konger, XVIII II/: »Og han anbragte dem i Halah og i Habor ved Ghozan i Medes byer«.

Deres land strækker sig over 25 dages rejse; og de ejer byer og store landsbyer i bjerge; floden Ghozan er grænsen fra en side. De er ikke underlagt de indfødte, men de har deres egen prins Joseph Amarkala-Leviten. Der er lærde mellem dem, og de sår og høster, og de går videre i krig, så langt som til landet Kush på vejen til ørkenen. De er i forbund med Kofar-al-Turak, som dyrker vinden og livet i vildnisset, og ikke spiser grød, ikke drikker vin, men lever af rått, ikke kogt, kød./p.84 De har ikke næser og på grund af det har de 2 små huler, gennem hvilke de ånder. De spiser dyr, både rene og urene, og er meget venlige imod Israelere. For 15 år siden overrumplede de landet Persien med en stor armé og tog byen Rayy; de ødelagde den med ild og sværd, tog alt bytte og gik bagefter tilbage gennem vildnisset. Sådant en invasion havde ikke været kendt i Persien i flere år. Da Persiens konge fik kendskab til invasionen, flammede hans vrede op mod dem, og han sagde, »Ikke i mine dage og i mine fædres dage havde en hær sprunget ud af det vildnis. Nu vil jeg gå for at stryge deres navne fra jorden«. Man offentliggjorde og proklamerede dette over hele imperiet, og han samlede alle sine armeer; og man søgte en vejviser, som kunne vise vejen til deres lejre. Og en mand sagde, at han ville vise dem vejen, idet han var en af dem. Og kongen lovede, at han ville berige ham, hvis han gjorde det. Kongen spurgte ham, hvilke besværligheder de ville få på marchen gennem vildnisset./p.85 Og han svarede: »Tag med dem brød og vin til 15 dage, fordi de vil ikke finde forsyninger på vejen, før de når til deres land«. Og det gjorde de så og var gået gennem vildnisset i 15 dage, men de fandt igenting, og deres mad begyndte at skrumpe ind, så mænd og dyr var døende af sult og tørst. Kongen tilkaldte så vejviseren og sagde til ham: »Hvad med dit løfte om, at du vil finde vor modstander«. Til det svarede han, »Jeg valgte vejen forkert«, - kongen blev rasende og befalede, at hans hovede skulle af, og kongen befalede videre, at hver mand, som havde mad, skulle dele det med sin nabo. Og de spiste alt, hvad de havde - inklusive deres dyr. Efter 30 dages march nåede de Naibasur bjerget, hvor jøderne boede. De kom der i sabatten og slog lejr i haver og plantager og ved vandkilden ved siden af floden Gozan. Det var på den årstid, hvor frugten blev høstet, og de spiste og brugte alt. Ingen mand kom frem til dem, men de så på bjerge og byer og flere tårne. Så sendte kongen to af sine tjenere for/p.86 at efterfoske, hvilke folk der boede i bjergene, og for at krydse floden med skibe eller svømme over. De fandt en stor bro, på hvilken der var tre tårne, men vejen var lukket og på broens side var der en stor by. Da de stod foran broen, råbte de til en mand, som kom nærmere og spurgte, hvad de ville og hvem de var. Men de forstod ham ikke og en tolk, som forstod deres sprog, kom til, og da han spurgte, hvem de var, svarede de »Vi er Persiens konges tjenere, og vi er kommet for at få at vide, hvem I er, og hvem I tjener«. Til det svarede den anden: »Vi er jøder; vi har ingen konge og ingen prins fra de indfødte, men en jødisk prins er vores leder. De spurgte videre - med hensyn til de vandrende sønner af Ghuz, fra Kofar-al-Turak, og han svarede - »Dette er sandt, de er vore forbundsfæller, omend hvis de vil skade dem, skader de også os«. Derefter gik de tilbage og fortalte det til

Persiens konge, som blev vældig alarmeret. Og en dag bad jøderne ham om at gå i fælles kamp med dem, men han svarede: »Jeg er ikke kommet for at bekæmpe dem, men Kofar-al-Turak er min fjende, og hvis de vil kæmpe imod mig, vil jeg hævne mig og dræbe alle jøder, som bor i mit imperium: Jeg ved, at de er stærkere end jeg er her - og at min hær kom ud af dette vildnis/p.87 tørstende og sultende. Vær venlig mod mig og kæmp ikke imod mig, men lad mig kæmpe med Kofar-al-Turak, min fjende, og sælg mig proviant, som jeg vil købe til mig og min hær«. Derefter diskuterede jøderne med hinanden og bestemte sig for at hjælpe kongen i betragtning af de jøder, som var i eksil i hans imperium. Derfor kom kongen ind i landet med sin hær og blev der i 15 dage. Og de viste ham respekt, og sendte også en ekspedition til Kofar-al-Turak's hær -deres allierede - med udførlig rapport over situationen. Derefter besatte Kofar-al-Turak gennemgangen i bjergene med en stor hær sammensat af alle, som boede i ørkenen, og da Persiens konge kom for at kæmpe mod dem, stod de selv parat til at kæmpe imod ham. Sejren tilfaldt Kofar-al-urak's hær, og de dræbte mange persiske fjender, og Persiens konge flygtede - men det var kun få, der fulgte ham - tilbage til sit eget land.

En af den persiske konges tjenere, der nu var ridder, /p.88 overtalte en jøde, R. Moses, til at komme med ham til Persien, og da de kom til landet, gjorde denne ridder ham til slave. En dag kom nogle bueskytter til kongen for at vise deres dygtighed, men ingen af dem kunne spænde buen som R. Moses. Kongen ville vide alt om ham, fordi han syntes, at han var en tolk, som kunne hans sprog, og han fortalte kongen alt, hvad ridderen havde gjort imod ham. Derefter gav kongen ham straks friheden tilbage, klædte ham i silke, gav ham gaver og sagde til ham: »Hvis du vil modtage vores religion, vil jeg belønne dig, nominere dig til mit hus som forvalter«, men han svarede: »Herre, jeg kan ikke gøre dette«. Derefter sendte kongen ham til overrabbineren, Sar Shalom, som gav ham sin datter til kone. De ting fortalte R. Moses mig selv.

Herfra tager man tilbage til Khuzistan, som ligger ved floden Tigris, og man går ned til floden, som munder ud i Det indiske Ocean ikke langt fra øen, kaldet Kish./p.89

Der er 6 dages rejser for at nå øen. Indbyggerne sår og høster ikke. De ejer kun en brønd, og der er intet vand på hele øen, men de drikker regnvand. Købmænd, som kommer fra Indien, får af øboerne telte til at være i med deres varer. Endvidere bringer mænd fra Shinar El-Yemen og Persien alle slags silke, purpur og linned, hamp, kam-uld, hvede, byg, hirse, rug og alle slags fødevarer, og linser af alle slags, og de handler med hinanden, mens mænd fra Indien bringer store mængder af krydderier hertil. Indbyggerne fungerer som mellemmand og tjener til livets ophold på den måde. Der er omkring 500 jøder.

Herfra er der 10 dages rejse til Katifa, hvor der er omkring 5.000 jøder. Her findes 'bdellium'. 24 Nisan/marts-april/ falder der regn i vandet, og på overfladen er der nogle små dyr, som svømmer rundt og drikker regnvandet, flyver op for derefter at synke ned til bunden. Omkring midten af Tishri/oktober-november/ dykker mænd til havets bund/p.90 /sikret med tove/, og samler skaller op/åbner dem og tager perler ud. Kongen ejer perlefi-skeriet, men det er jødiske embedsmænd, som kontrollerer det.

Herfra er der 7 dages rejse til Khulam, som er begyndelsen til solens tilbederes land. Disse er Kush sønner, som læser i stjerner og er sorte. De er de ærligste i forretninger og handel. Når købmænd kommer til dem fra fjerne lande og sejler ind i havnen, kommer kongens tre sekretærer ned til dem og nedskriver alt, hvad de ejer, som derefter ligger ubevogtet. Der er en funktionær, som sidder på sit kontor, og ejeren af tabt ejendom skal beskrive denne, når den gives tilbage til ham. Skikken er obligatorisk i hele landet. Fra påske til nytår - det betyder hele sommeren igennem - kan ingen mand gå ud fra sit hus på

grund af solen; fordi heden her i landet er så intensiv, og fra den tredje time på dagen bliver alle i deres huse til om aftenen. Så kommer de frem og tænder bål, der giver lys til alle markederne og alle gader, og nu laver de deres arbejde og forretninger i løbet af natten./p.91 For de skal forvandle nat til dag som konsekvens af solens hede. Her findes peber. De planter pebertræer på marker, og hver mand fra byen kender sin egen plantage. Træerne er små, og peber er så hvid som sne. Og når de har høstet den, lægger de den på en pande og hælder over med sydende vand, så den bliver stærk. Bagefter tager de den op af vandet, tørrer den i solen, og nu bliver den helt sort. Galamus og imbir og flere andre krydderier er fundet i landet.

Folket i dette land begraver ikke deres døde, men balsamerer dem med forskellige krydderier; bagefter placerer de dem i stole og dækker til med kvalitets linned. Og hver familie har et hus, hvori den opbevarer alle balsamerede lig af deres forfædre og slægtninge. Kødets bliver hårdt på knoglerne og balsamerede legemer ligner levende, så enhver kan genkende sine forældre og medlemmer af sin familie i flere år. De tilbeder solen, og de har høje alle vegne udenom byen i en afstand af en halv mil. De løber frem hver morgen for at /p.92 hilse solen, fordi der på alle høje steder er en 'sol-plade', som er lavet af en kvalificeret håndværker, og når solen står op, roterer pladen med bulder og brag, og alle - både mænd og kvinder - ofrer røgelse til solen med 'censer' i hånden. Sådan er deres overtro i praksis. Overalt på øen, inklusive i byerne der, lever flere tusinde Israelere. Indbyggerne er sorte, og det er jøderne også. De er gode og venlige. De kender Moses loven og profeterne og en lille smule til Halaha.

Derfra er der 26 dages sørejse til Ibrig, hvor indbyggerne er ild-tilbedere og kaldes Duchbin. Blandt dem er der 3.000 jøder. Durchbins har præster i deres mange templer - de er berømte tryllekunstnere i al slags troldoms-kunst, og der findes ikke i hele verden nogen som dem. Foran deres højt placerede tempel er der en dyb grav, hvor der holdes en konstant ild året rundt. De kalder ilden Elahutha. De ansporer deres døtre og sønner til at overskride ilden - selvom de dør./p.93 tilbeder de trofast flammerne. Nogle af landets store mænd har taget den beslutning at dø i flammerne. I det tilfælde at manden offentliggør sin intention til medlemmer af sit hus og til sine slægtninge siger, »Jeg har besluttet at falde i flammerne i levende live« svarer de: »Til lykke for dem«. Når dagen til gennemførelsen af hans ønske kommer, forbereder de en stor banket for ham, og hvis han er rig, rider han på en hest, hvis han er fattig, går han til kanten af graven og falder i flammerne. Og alle medlemmerne af hans familie trommer og danser, indtil hans legeme er totalt brændt. Efter 3 dage kommer 2 af deres høje præster til hans hus og siger til hans børn: »Tag og gør jeres hus parat til dagen, hvor jeres fader kommer og offentliggør sine sidste ordrer, med hensyn til, hvad der skal gøres«. - Og de tager vidner med sig fra byen. Derefter viser Satan sig i den brændte persons skikkelse, og når hans børn spørger, hvordan han har det i den anden verden, svarer han: »Jeg kom tilbage til mine venner, men de vil ikke acceptere mig, så længe jeg har forsømt mine pligter over for mit hus og mine naboer«./p.94 Derefter befaler han sin sidste vilje og deler ejendommen mellem børnene med hensyntagen til, at hans kreditorer må betales og forpligelse samles. Derefter underskriver vidnerne den sidste vilje, går deres vej og forsvinder ud af syne. Forståeligt nok gjorde dette tryllekunstneri og denne troldoms-kraft, som disse præster praktiserede, at folket blev overbevist om deres egne fejl og om, at der ikke fandtes noget i deres land som deres præster.

For derefter at komme over til landet Zin/Kina/ er der en rejse på 40 dage. Zin er østens sidste vagtpost, og nogle siger, at der er Nikpa/Ning-po?/ havet, hvor stjernen Orion hersker og stormvinde oftest blæser. I storm-vinde kan styrmanden ikke styre sit skib, når en

vild vind jager henover Nikpa-havet, hvor man ikke kan bevæge sig fra stedet; matroser må blive, hvor de er, så længe at deres madforråd slipper op og at de som følge deraf dør. På den måde er flere skibe forlist, men efterhånden fandt mændene ud af, på hvilken måde de kunne slippe ud af dette djævelske sted. Besætningen forsynede sig med okse-skind./p.95 og når den djævelske vind blæste og skubbede dem ind i Nikpa-havet, viklede de sig i skindene, som de gjorde vandtætte og bevæbnet med knive dykkede de ned i havet. En stor fugl, kaldet griffin sporer dem, og den troede at matroserne er et dyr, hvorefter griffin griber dem og bringer dem i land og lægger dem på bjerget eller i et hus for senere at spise dem. Mændene angriber og slagter fuglen. Bagefter gør de sig fri af skindene og går til indbyggernes huse. Og på den måde slipper flere mænd ud af faren.

Derefter er der en rejse på 15 dage til Al-Gingaleh, og der bor omkring 1.000 Israelere. Derefter er der 7 dages sejltur til Chulan; men her bor ingen jøder. Videre er der 12 dage til Zebid, hvor der kun er nogle få jøder. Herfra er der 8 dages rejse til Indien, som ligger på kontinentet kaldet Aden landet, og det er Eden, som er i Thelasar. Landet er bjergrigt. Der er flere Israelere, og de er ikke under indbyggernes åg, men ejer byer og slotte på bjergenes toppe, fra hvilke de går ned til sletten kaldet Libien, som er et kristent imperium./p.96

Det er de libier fra Libia landet, med hvem jøder er i krig. Jøder tager bytte og rov og trækker sig tilbage til bjergene, og ingen mand kan fange dem og kæmpe imod dem. Flere af disse jøder i Aden kommer til Persien og Ægypten.

Herfra til landet Assuan er der 20 dages rejse gennem ørkenen. Dette er Seba ved floden Pishon/Nilen/, som begynder i Kush landet. Nogle Kush sønner har en konge, som de kalder 'Sultan-al-Habash. Blandt dem er der mennesker, som ligner dyr, de spiser planter, som vokser langs Nilen og på marker. De er nøgne og har ikke de almindelige menneskers intelligens. De kopulerer med deres søstre og hvem som helst, de finder. Klimaet her er meget varmt. Når mændene i Assuan overfalder dem i deres eget land, tager de brød, hvede, tørre druer og figner med sig og spreder alt dette til de mennesker, som løber efter dem. På den måde bortfører de dem som fanger og sælger dem i/p.97 Ægypten og i andre nærtliggende lande. De er sorte slaver - sønner af Ham.

Fra Assuan er afstanden 12 dage til Heluan, hvor der er omkring 300 jøder. Herfra rejser folk i karavaner. En rejse på 50 dage gennem den store ørken - Sahara, til landet Zavilah, som er Havilah i landet Ghana. I denne ørken er der sandbjerger, og når vinden blæser, dækkes karavanen med sand, og flere dør; de bliver kvalt. De, der overlever, bringer kobber, hvede, frugt og alle slags linser samt salt med tilbage. Herfra bringer de guld og alle slags smykker. [Dette er landet Kush, kaldet Al Habash på den vestligste grænse.] Fra Heluan er der 13 dages rejse til Kutz, som er Kus, og den ligger ved Ægyptens sydlige grænse og er den første by. I Kutz er der 300 jøder. Herfra er der 300 mil/arabiske/ til Fayum, som er Pithon fra Skriften, hvor der er 200 jøder; og selv i dag kan man se ruiner af bygninger, som vore forfædre byggede der.

Derfra er der 4 dages rejse til Mizraim./p.98

Dette er Mizraim en stor by - ved Nilens strande, som er Pison eller Al-Nil. Her bor omkring 7000 jøder, og der er to store synagoger, den ene er for folk fra Israel, den anden for dem, som kommer fra Babylon, den babylonske Kenisat-al-Irakiiyin. De har to forskellige ritualer; jøder fra Babylon læser kapitler fra Toraen hver uge, som det er skik i Spanien, således at læsningen afslutter hvert år; mens jøder fra Israel læser en tredie del af et kapitel, så læsningen slutter hvert tredie år. De to menigheder beder dog, som en etableret sædvane, sammen i Simhat Tora./Toraens muntre helligdag/, og på helligdagen for giving Tora.

Blandt jøder er Nethaniel storprinsen, og formand for alle jeshivaerne og leder af alle menigheder i Ægypten; han udnævner rabbier og andre funktioner og er medlem af den store konges domstol, kongen der bor i sit store palads Zoan-el-Medina, som er en kongelig arabisk by. Her bor Emiren al-Mumini/p.99 en efterkommer af Abu-Talib. Alle hans underlagte kaldes »Alvaviyyim«, fordi de gjorde oprør mod Emiren-al-Muminin al Abasi/A-basydens kalif/, som hersker i Bagdad. Mellem dem er der en konstant kamp, fordi den daværende gav tronen til rivalen i Zoan/Ægypten.

To gange om året gør den ægyptiske monark en rejse; en gang må den finde sted til den store fest, og en anden gang når Nilen svulmer. Zoan er omringet af volde, men det er Mizraim ikke, fordi Nilen beskytter den ene side af byen. Det er en stor by med store markeder, og også flere værtshuse, og her bor flere rige jøder. Der falder ingen regn her og heller ikke sne eller is. Klimaet er ekstremt varmt.

Nilen svulmer op een gang om året - i måneden Elul/august-september/; vandet dækker hele landet og oversvømmer landet i en afstand af 15 dages rejse. Vandet ligger på landets overflade gennem månederne Elul og Tishri - (august-september), og vandet gør jorden frugtbar.

Indbyggerne har bygget en marmorsøjle, opstillet nøjagtigt med det formål at aflæse omfanget af Nilens oversvømmelser. Den stod foran øen i midten af vandet og er 12 kubits høj; når Nilen svulmer op og dækker søjlen/p.100 ved man, at floden løber over og dækker landet i en afstand af 15 dages rejse. Når kun den halve søjle er dækket, dækker vandet kun halvdelen af landet. Og dag ind og dag ud sætter en speciel funktionær streger på søjlen og bekendtgør derefter i Zoan og Mizraim: »Lovet være Skaberens, fordi floden svulmede i dag til den og den højde«; hver dag tager han målet og offentliggør udfaldet. Hvis vandet dækker hele søjlen, så vil hele Ægypten få en rigelig høst. Floden dækker gradvis landet i en afstand på 15 dages rejse. Den, der ejer jorden, lejer arbejdere, som graver dybe kløfter i jorden, og der kommer fisk samtidig med vandets svulmen, og de svømmer i kløfterne. Derefter, når vandet trækker sig tilbage, bliver fiskene i kløfterne, og ejerne af jorden kan tage dem; enten spiser de dem, eller de sælger dem til kræmmere; de salter fisk og handler alle mulige steder. Disse fisk er usædvanligt store og fede, og fiskeolien bruger man her i landet til lampeolie. Når en mand spiser en stor portion af disse fisk, og hvis han kun drikker/p.101 Nil-vandet bagefter, bliver han ikke syg, fordi vandet indeholder helbredende medicin.

Folk spørger, hvad det er, der får Nilen til at svulme op? Ægypterne siger, at ved kilden af floden i landet Al-Habash/Abyssinien/, som er landet Havilah, der regner det voldsomt på det tidspunkt, hvor floden svulmer op og dækker landets overflade. Hvis floden ikke svulmer op, er det umuligt at så, og så vil hele landet sulte. Man kan begynde at så i måneden Marheshvan, efter at floden er kommet tilbage til sit sædvanlige flodleje. I måneden Adar er det tiden for byghøsten, og måneden Nisan bliver hveden høstet.

I Nisan har de kirsebær, pærer, agurker, gourd i mængder, også ærter, peas, chikpeas og mange grønstsager f.eks. purløg, asparges, pulse, salat, koriander, endivie, kål, porrer og cardoon. Landet er fuldt af gode ting, og haver og plantager bliver vandet fra forskellige reservoirer og fra vandet fra floden.

Nilen flyder derefter langs med /byen/ Mizraim, hvor den deles i fire sidegrene; en gren går i retning af Damietta, som er Kaphtor, hvorfra den ender i havet. Den anden gren går til byen Reshid/Rosetta/, /p.102 som er nær ved Alexandria, og der ender den i havet; den tredje flyder på vejen i nærheden af Ashmun, hvor den også ender i havet; og den fjerde går så langt som til Ægyptens grænse. Langs med de fire grene af flodens strande er

der byer, hovedbyer og landsbyer, og folk kommer til de steder enten med skib eller ad landevejene. Der er landet ikke så tæt bebygget som andre streder. Det er udstakt og der er rigeligt af alle gode ting.

Fra Ny Mizraim til Gamle Mizraim er der 2 parasangers afstand. Landet ligger i ruiner, og stedet, hvor volde og huse stod, kan stadig ses. Ruinerne af Josephs 3 magasiner - velsignet være hans minde - er at finde i stort tal forskellige steder. De er bygget af ler og sten og er usædvanligt solide. En søjle af pragtfuld kunst er der også; magen til kan ikke findes i hele verden.

Udenfor byen ligger vor mester Moses - velsignet være hans minde - en gammel synagoge, og dens opsynsmand, og skriveren på dette sted til gudstjenesterne, er en respekteret gammel mand: han er en lærd mand, og de kalder ham Al-Sheik Abu al-Nazr. Området af Mizraim, som ligger i ruiner, er 3 mil/arabiske/ stort.

Herfra til landet Goshen er der 8 parasanger; her ligger Bilbais. /p.103 Der er omkring 300 jøder i byen, som er stor. Herfra er der en halv dags rejse til Ain-al-Shams eller Ramses, som ligger i ruiner. Man kan se sporene af bygninger, som vore forfædre byggede; nemlig tårne bygget af mursten. Derfra er der en dags rejse til al Bubizig, hvor der er omkring 200 jøder. Herfra tager det en halv dag af komme til Benha, hvor der er omkring 60 jøder. Derfra tager det endnu en halv dag at komme til Munch Sifte, hvor der er 500 jøder. Videre en halv dags rejse til Simon, hvor der er omkring 200 jøder. Herfra er der 4 parasanger til Damira, hvor der er ca. 700 jøder. Herfra er der 5 dages rejse til Lammanah, hvor der er omkring 500 jøder. 2 dages yderligere rejse bringer en til Ægyptens Alexandria, som er Ammon fra No - men da Alexander fra Makedonien byggede byen, opkaldte han den i sit navn og gjorde det fuldkomne og vidunderlige. Huse, palmer og volde er lavet i en vidunderlig arkitektur. Udenfor byen er Aristoteles Akademi - Alexanders lærer. Dette er en stor bygning, der står mellem de andre Akademier. Mellem dem alle er der en marmorsøjle. Folk fra hele verden ønsker at komme her for at studere filosofen Aristoteles. Byen er bygget på en plads/p.104 med buede hvælvinger. Alexander byggede det med stor viden. Gaderne er brede og lige, så man kan se langt frem - en mil fra gade til gade - fra Reshid-gaden til havet.

Alexander byggede også en mole i bugten til Alexandria, en kongelig allé, der løber til havets midte. Her opførte han et stort tårn, et fyrtårn, kaldet Manar al Iskanderyyah på arabisk. På toppen af tårnet er der et glasspejl. Ethvert skib, som prøvede at angribe eller ødelægge byen, som kom fra Grækenland eller fra vesten, kunne ses i glasspejlet i en qafstand på 20 dages rejse, og indbyggerne kunne derefter forberede deres forsvar. Det skete en gang - flere år efter Alexanders død, at et skib kom fra Grækenland, og kaptajnen var Theodoros, en snu græker. Den gang var grækerne underlagt Ægypten. Kaptajnen havde mange gaver med sig - i sølv og guld, silkeklæder til Ægyptens konge, og han lagde skibet til ved fyrtårnet, som det var købmænds sædvane./p.105

Hver dag spiste fyrtårnets opsynsmand og hans tjenere med ham, indtil der var opstået en slags venskab, og han kunne gå og komme på alle tidspunkter i døgnet. Og en dag inviterede han dem til en banket og udvirkede, at opsynsmanden og alle hans tjenere drak meget vin. Da alle var faldet i søvn, stod kaptajnen og hans tjenere op og slog spejlet itu og sejlede derfra med det samme. Fra denne dag begyndte de kristne at komme sejlende hertil i store skib og erobrede den store ø Kreta og også Cypern, som er underlagt Grækenland.

[Fra den tid har det været umuligt for ægypterne at besejre grækerne.]

Den dag i dag er fyrtårnet grænsestenen for alle sejlere, som kommer til Alexandria; fordi de kan ses i en afstand af 1000 mil i dagslys, og om natten lyser opsynsmanden med en fakkell, som matroserne kan se på lang afstand og sejle efter.

Alexandria er en handelsplads for alle folk, købmænd kommer her fra alle kristne kongeriger; på den ene side fra/p.106 landet Venetia og Lombardiet Toskana, Apulia, Amalfi, Sicilien, Kalabrien, Rom, Khazaria, Pazinaki, Ungarn, Rakuvria/Raguza/, Kroatien, Slavonien, Rusland, Alamania/Tyskland/, Saxonien, Danmark, Kurland? Irland, Norvay/-Norge?/, Frisien, Skotland, England, Wales, Flandrien, Hainoult? Normandiet, Frankrig, Poitiers, Genova, Pisa, Gaskonien, Aragonien og Navarra og i retning af vesten under islam, Andalusien, Algarve, Afrika og Arabernes land: og på den anden side Indien, Zawilah, Abbissinien, Libyen, El Yemen, Shinar, Esh-Sham/Syrien/; også Javan, som folket kalder Grækenland og Tyrkiet. Købmænd fra Indien bringer alle slags krydderier hertil, og købmænd fra Edom køber fra dem. Byen er travl og fuld af trafik. Hvert folkeslag har sit eget værtshus.

Ved havets strand er der en marmorgrav, på hvilken der er graveret alle slags dyr og fugle; i midten er der et billede og alt er skrevet med gamle bogstaver, som ingen nu har kendskab til. Man formoder, at dette er en konges grav, og at han levede i tiden/p.107 før syndfloden. Gravens længde er 15 spand og bredden 6 spand. Der er omkring 3.000 jøder i Alexandria.

Herfra er der 2 dages rejse til Damietta, som er Kapthor, hvor der er omkring 200 jøder, og den ligger ved havet. Herfra er der en dags rejse til Simasin; her er der omkring 100 jøder. Derfra er der en halv dag til Simbat; indbyggerne sår bomuld og væver linned, som de eksporterer til hele verden.

Videre er der 4 dages rejse til Ailam, som er Elim. Den tilhører araberne, som bor i vildniset. Herfra er der 2 dages rejse til Rephidim, hvor der bor arabere, men der findes ikke jøder her. En dags rejse videre herfra bringer en til Sinai bjerget. På toppen af bjerget er der et stort kloster, som ejes af de store munke, kaldet Syrianerne. Ved foden af bjerget ligger en stor by kaldet Tur Sinai; indbyggerne taler sproget targum/Syrisk/. Det ligger tæt ved små bjerge, 5 dages afstand fra Ægypten. Indbyggerne er underlagt ægypterne. Fra Sinai bjerget tager det en dag at komme til Tania, som er Hanes, hvor der er omkring 40 jøder. Det er en ø i midten af havet./p.108 Herfra breder det ægyptiske imperie sig.

Derfra tager det 20 dage at sejle til Messina, som er Siciliens begyndelse, og dens beliggenhed er på en odde, som kaldes Lipar, og som adskiller den fra Kalabrien. Her bor omkring 200 jøder. Dette er et land fyldt med alt godt og med haver og plantager. De fleste pilgrimme samler sig her for at krydse havet til Jerusalem, fordi det er det bedste sted at krydse over havet. Derfra er der omkring 2 dages rejse til Palermo, som er en stor by. Her ligger kong Wiliams palads. Omkring 1.500 jøder bor der her, og der er et stort antal kristne og muslimer. Dette er et område med overflod af kilder og vandstrømme, landet med hvede og byg også haver og plantager, og der er ikke noget lignende på hele Sicilien. Her er kongens magtområde, og haver, som kaldes Al Harbina/Al Hacina/ indeholdende alle slags frugttræer. Og der er et stort springvand. Haven er omringet af volde. Et reservoir er der også lavet her, det kaldes Al Buheira, og i det er der mange slags fisk. Kongen ejer skibe med guld- og sølv-udsmykninger/109 og han tager fornøjelsesudflugter på disse skibe med sin kvinde/kone?/. I parken er der også et stort palads, og dets vægge er malet og pyntet med guld og sølv i alle mulige varianter. Der findes intet sted en lignende bygning. Og på denne ø, begyndelsen til Messina, findes alle fornøjelser fra denne verden. Øen omfatter

Syracuse, Marsala, Katania, Petralia og Trapani og omkredsen af den er 6 dages rejse. Der findes koraller i Trapani, som kaldes Al Murgan.

Folk rejser herfra i 10 dage for at komme til Rom. Videre på landevejen til Lucca, og det er en 5 dages rejse. Herfra krydser de Jean de Marienne bjergene og forlader Italien. Der er 20 dages rejse til Verdun, som er begyndelsen af Alamania, et land med bakker og bjergrygge. Alle menigheder i Alamania ligger ved floden Rhinen; fra byen Cologne, som er kongerigets hovedby, til byen Regensburg er der en afstand på 15 dages rejse til den anden af Alamantias grænser, også kaldet Ashkenaz. Følgende/p.110 er de byer i landet Alamania, som har hebraiske menigheder: Metz, Treves ved floden Mosel, Koblenz, Andernach, Bonn, Cologne, Binden, Münster, Worms.

[Israel er spredt over hele verden og den som ikke arbejder på at samle Israel, vil ikke opleve lykke eller livet med Israel. Når Herren vil huske os i eksil og

af hans utilfredshed hvor en vil sige: »Jeg vil lede jøderne og jeg vil samle dem«. Og angående byer, som blev husket, hvor der var lærde og menigheder, som elskede deres brødre og talte fredeligt om dem, som var langt væk, og når en rejsende kom, underholdt de ham og lavede en fest for ham og sagde »Glæd dig, bror, fordi med Guds hjælp er dette øjeblik kommet«. Hvis vi ikke er bange for at afgørelsens time endnu ikke er kommet, eller endnu ikke er opnået, skulle vi samle os, men vi kunne ikke gøre det før tiden er kommet og turtelduens stemme/er hørt i landet/ når sendebudet er kommet og siger: »Gud jubler«. - /p.111 Nu sender de gensidigt anbefalinger til hinanden, »Blive stærk i Moses lov, og græd over Zion og Jerusalem, bøn fald Herren, og gid at bønnen fra dem og dem, der er i sørgedragt, er taget i overensstemmelse med deres fortjeneste«.]

Udover de byer, som vi nævnte, er der Strassburg, Würzburg, Mantern, Bamberg, Freising og Regensburg på imperiets kant: I disse byer er der mange Israelere, lærde og rige.

Derfra strækker landet Böhmen kaldet Prag sig. Dette er landets grænse til Slavonien. Jøderne, som bor her, kalder landet Kanaan, fordi indbyggerne/Slaver/, sælger deres døtre og sønner til andre mennesker. Dette er mænd fra Rusland, som er et stort imperium, der går fra Prags porte til Kievs porte, den store by, som ligger på imperiets grænse. Dette er et bjergrigt land med skove, hvor der findes dyr kaldet egern, zobel og ermine. Ingen vover at gå ud af deres huse om vinteren på grund af kulden./p.112 Man kan møde folk, som har tabt deres næsetip i kulden. Dette er Rusland.

Frankrigs kongerige, som er Zarfath, strækker sig fra byen Auxerre til Paris, den store by - en rejse på 6 dage. Byen er kongens, Luis', ejendom. Den er placeret ved floden Seinen. Der er lærde - uden sammenligning i hele verden, som studerer loven dag og nat. De er velgørende og gæstfrie imod alle rejsende, og er som brødre og venner for deres brødre, jøderne. Gid Gud - velsignet være Han - har medlidenhed med os og med dem.

* Alle afsnit i kvadrat-klammer er at finde i de næste udgaver. De ligner hinanden. De er sammenlignende nye. Stilen viser, at afsnittene er senere indsatte i originalen - uden sammenhæng.